

MAREK MARIUSZ TYTKO (Cracow, Poland)
e-mail: marek.mariusz.tytko[at]uj.edu.pl

Wydawnictwa Fundacji Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego i jej współpracowników (1998-2014). Wybrane publikacje na temat niepodległości napisane przez współpracowników CDCN Foundation (1989-2014).

Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego (FCDCN) została powołana do istnienia przez trzech fundatorów instytucjonalnych: 1) Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego (przedstawiciela państwowego Uniwersytetu), 2) Prezydenta Miasta Krakowa (przedstawiciela samorządu Gminy Kraków) i 3) Wojewodę Małopolskiego (przedstawiciela Rządu Państwa Polskiego), zarejestrowana w czerwcu 1998 r. FCDCN jest w swej istocie fundacją państwowo-samorządową, której statutowymi celami są m.in.: gromadzenie, zabezpieczanie, opracowywanie i udostępnienie materiałów historycznych, dokumentujących zmagania niepodległościowe Polaków w XIX i XX wieku oraz prowadzenie działalności badawczej, edukacyjnej i wydawniczej w zakresie wszelkich form walk o wolność i suwerenność Polskiego Narodu oraz niepodległość Państwa Polskiego.

Fundacja tworzy naukowe opracowania zgromadzonych zbiorów oraz udostępnia je w formie publikacji. Oprócz zadań badawczych, ma wyznaczone statutowo zadania wydawnicze, które poniżej opisano całościowo, pokazując bogaty „fundacyjny” dorobek wydawniczy, liczący na dzień dzisiejszy ok. 80 wydanych pozycji (gł. druków zwartych), w tym – publikacji autorstwa pracowników i współpracowników FCDCN. Fundacja jest wydawcą (współwydawcą) czasopisma naukowego „Sowiniec. Półrocznik Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego”, periodyku indeksowanego przez C.E.E.O.L. – Central and Eastern European Online Library (we Frankfurcie nad Menem) oraz C.E.J.S.H – The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (w Poznaniu, Pradze, Bratysławie i Budapeszcie), punktowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Lista czasopism naukowych B z 2012 r. – 2 punkty, lista czasopism naukowych B z 2013 r. – 3 punkty).

Poniżej zawarto recenzje (syntetyczne omówienia) na temat publikacji wydanych (sygnowanych) przez Fundację w latach 1998-2014, w tym także tomów wydanych w ramach serii „Biblioteka Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego”. W latach 1998-2014 wyszło drukiem ponad czterdzieści tytułów książek historycznych o tematyce patriotycznej. Warto zwrócić uwagę, że poza tą serią w kooperacji z innymi instytucjami naukowymi i kulturalnymi także wydano wiele innych pozycji drukiem. Nadto dla pełności obrazu należy zauważyć dorobek publikacyjny autorstwa współpracowników Fundacji korespondujący z tematyką ‘niepodległościową’. Recenzje opisujące owe publikacje ułożone zostały w następującej, logicznej kolejności w trzech grupach tematycznych:

Grupa I. Recenzje-omówienia książek wydanych w ramach serii „Biblioteki Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego” (od nr 1 do nr 41),

Grupa II. Recenzje-omówienia książek wydanych lub współwydanych przez Fundację CDCN – poza tą serią wydawniczą,

Grupa III. Recenzje-omówienia publikacji ‘niepodległościowych’ autorstwa współpracowników FCDCN, wydanych przez inne podmioty wydawnicze (np. Księgarnię Akademicką) w latach 1989-2006.

Recenzje-omówienia ułożono w pierwszej części (**Grupa I.**) w kolejności nadanej numeracji w serii „Biblioteki CDCN” – według numerów poszczególnych książek. Oprócz tego zaprezentowane zostały inne publikacje „fundacyjne” i „niepodległościowe” w kolejności chronologicznej. Taki porządek prezentacji pozwala w pełni zorientować się bliżej w działalności wydawniczej Fundacji FCDCN i jej współpracowników w ciągu ostatnich kilkunastu lat. Krótkie adnotacje-abstrakty w języku polskim i angielskim stanowią w czasopiśmie rodzaj specyficznego katalogu, umożliwiającego całościowy przegląd drukowanego dorobku „fundacyjnego”, „pre-fundacyjnego” i „okołofundacyjnego”.

Wszystkie recenzje-omówienia zawierają dla każdego tekstu: 1) abstrakt angielski, 2) słowa-kłucze w języku polskim i 3) **Key words:**, tj. słowa-kłucze w j. angielskim (uwaga: bez polskich znaków diakrytycznych). Tytuł każdej książki podano w językach polskim oraz angielskim (**uwaga: celowo bez polskich znaków diakrytycznych** w nazwach własnych), co ułatwi zarówno badaczom polskim, jak i zagranicznym (nieposługującym się w swoich krajach komputerami z polskimi znakami diakrytycznymi) odszukanie informacji na dany temat w międzynarodowych bazach danych i w internecie. To umożliwi *post factum* systematycznie i całościowo wprowadzenie publikacji ‘fundacyjnych’ i „pre-fundacyjnych” i „okołofundacyjnych” w międzynarodowy obieg naukowy. Zagadnienia histo-

ryczne o tematyce niepodległościowej, patriotycznej zawsze warto ukazywać jako pozytywne wzorce dla kształtowania polskiej tożsamości narodowej.

Teksty w języku angielskim mają znaczenie informacyjne dla zagranicznych badaczy ruchów niepodległościowych na świecie, którzy nie znają języka polskiego. Potrzebę takiego skrótowego omówienia publikacji polskich także w języku angielskim sygnalizowali nam historycy-obcokrajowcy spoza Polski pragnący mieć rozeznanie w tym zakresie. To jest podstawowy wymóg współczesnego obiegu naukowego.

Dzięki takiej wielostronności języka omówienia – na kilka sposobów dostępna będzie pełna (choć zróżnicowana co do formy) informacja dla polskich i zagranicznych naukowców, badaczy, historyków, osób zainteresowanych tematyką niepodległościową, patriotyczną, kulturową, walkami o wolność prowadzonymi przez Polaków zarówno w kraju, jak i poza jego granicami w ciągu ostatnich dwustu lat. Zagadnienia nurtu ‘niepodległościowego’ opisano i zanalizowano w poszczególnych publikacjach wydawanych w ramach książkowej serii „Biblioteka Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego” oraz poza serią FCDCN w latach 1998-2014, nadto w książkach wydanych poza FCDCN przez współpracowników Fundacji. Książki te mają także aspekty literackie (np. pamiętniki, wspanienia, dzienniki), artystyczne (ilustracje, fotografie). W zasadzie prawie wszystkie dotyczą działalności Polaków-chrześcijan, więc często pojawia się w owych publikacjach aspekt religijny (jako poboczny, a czasem – zasadniczy, w zależności od tematu dzieła). Mamy tu w zasadzie do czynienia z polską kulturą chrześcijańską XIX i XX wieku.

Dzięki tak przygotowanemu materiałowi czytelnicy otrzymują po raz pierwszy zgromadzoną razem, skondensowaną, całościową informację historyczną z tego zakresu, swoisty ekstrakt jako zachętę do zapoznania się z cenną, unikatową, oryginalną, źródłową serią wydawniczą serii „Biblioteka Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego” oraz innymi publikacjami wydawanymi przez Fundację CDCN i jej współpracowników.

Zwłaszcza wspomnianą serię Biblioteki CDCN w całości warto polecić uwadze historyków, nauczycieli historii, pedagogów, miłośników dziejów ojczyźnych, kultury polskiej i literatury, pragnących wiedzieć więcej i poznać źródłowo historię i kulturę Polski w różnych aspektach, zwłaszcza w kontekście zmagania Polaków o niepodległość i jej utrzymanie w okresie XVIII-XX w. Historia nowożytna i nowoczesna Polski, historia kultury polskiej i polskiej literatury – wymagają specjalistycznej wiedzy i tę wiedzę można znaleźć w autorskich publikacjach książkowych w ramach serii „Biblioteki Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego”. Omawiane książki posiadają walory poznawcze, dokumentacyjne oraz edukacyjne, zwłaszcza służąc jako pomoc w edukacji historycznej i wychowaniu patriotycznym, dostarczając zróżnicowanych wzorów osobowych polskich patriotów.

Tytuł w języku angielskim (the title in English):

[Rev.:] *Publications of the Foundation of the Center for Research and Documentation of the Polish Struggle for Independence (Printed in 1998-2014). Selected Publications on the Issue of Independence Written by the Co-workers of the CDCN Foundation (1989-2014).*

Abstract (Summary) in English:

The Foundation of the Center for Research and Documentation of the Polish Struggle for Independence was established by three institutional founders: 1) the Rector of the Jagiellonian University (a representative of a state university), 2) the Mayor of the City of Cracow (a representative of the Community of the City of Cracow), and 3) the Governor of Malopolska (a Polish State Government representative), registered in June 1998.

This foundation celebrated its 15th anniversary in 2013. We present some reviews of the publications devoted to the topic of independence which have been edited or co-edited by the Foundation and by its collaborators. All the reviews are divided into three groups. Group I includes the reviews that discuss the books published as part of the series "Library of Center for Research and Documentation of the Polish Struggle for Independence" (from No. 1 to No. 41), that were printed in 1999-2013. Group II includes reviews that discuss the books published (or co-published) by the Foundation outside this series, which were printed in 1998-2013. Group III includes reviews that discuss the publications on the topic of independence written by cooperators of the Foundation and issued by other publishing houses (e.g. Księgarnia Akademicka [Academic Bookstore]), which were printed in 1989-2006.

Key words:

history, Poland, Krakow, the Foundation of the Center for Research and Documentation of Polish Struggle for Independence (1998-2013), publications, independence of Poland,

Słowa-klucze:

historia, Polska, Kraków, Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego (1998-2013), publikacje, niepodległość Polski,